

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
Факультет дошкільної педагогіки та психології
Кафедра дошкільної педагогіки

О. А. Листопад, О. А. Кудрявцева

Завдання для самоконтролю знань студентів
з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень»
спеціальність 012 «Дошкільна освіта»

Методичні рекомендації

Одеса - 2019

УДК: 378: 373. 2 (072)

Л 63

Рекомендовано до друку вченою радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
(Протокол № ___ від _____ 20__ року)

Укладачі:

Листопад Олексій Анатолійович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної педагогіки

Кудрявцева Олена Альбертівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної педагогіки

Рецензенти:

Анненкова І. П. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Княжева І. А. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедрою педагогіки, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Листопад О. А., Кудрявцева О.А.

Завдання для самоконтролю знань студентів з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» спеціальність 012 «Дошкільна освіта» : метод. реком. / О. А. Кудрявцева, О. А. Листопад. – Одеса : Університет Ушинського, 2019. – 31 с.

Зміст і структура методичних рекомендацій відповідає плану та програмі дисципліни «Основи наукових досліджень» спеціальності 012 «Дошкільна освіта» для педагогічних закладів вищої освіти. У методичних рекомендаціях представлені контрольні запитання і завдання різних видів, які обговорюються в процесі вивчення дисципліни, і дають змогу студентам самостійно перевірити рівень своїх знань.

Методичні рекомендації можуть стати в нагоді студентам денної і заочної форм навчання спеціальності «Дошкільна освіта», викладачам педагогічних закладів вищої освіти.

© Листопад О. А., Кудрявцева О. А., 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦІПЛІНИ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»	6
2. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	9
3. ВАРІАНТИ МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ	14
4. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	29

ВСТУП

Методичні рекомендації призначені допомогти студентам денної та заочної форми навчання за допомогою методу самоконтролю визначити свій рівень підготовленості з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень», що входить до навчального плану підготовки бакалаврів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» у першому семестрі.

У методичних рекомендаціях представлено:

- програму навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» за змістовими модулями і темами;
- тестові завдання з інструкцією щодо їх виконання;
- варіанти модульних контрольних робіт з інструкцією щодо їх виконання;
- питання для підсумкового контролю з інструкцією щодо визначення рівня своєї підготовки з «Основи наукових досліджень»;
- список використаних джерел.

Навчальна дисципліна «Основи наукових досліджень» є обов'язковим предметом освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта». Зміст дисципліни забезпечує спеціальну підготовку майбутніх вихователів відповідно

сучасних вимог до професіограми вихователя дітей раннього і дошкільного віку.

За своїм обсягом вона розрахована на 4 кредити ECTS (120 навчальних годин), з яких на денній формі навчання 18 годин відводиться на лекції, 36 годин – на практичні заняття і 66 годин – на самостійну роботу студентів. На заочній формі навчання 4 години відводиться на лекції, 4 години – на практичні заняття і 112 годин – на самостійну роботу. Підсумковою формою звітності є залік.

Зміст навчальної дисципліни представлений у трьох модулях. Перший модуль «Структура і логіка науково-педагогічного дослідження» присвячений розкриттю значення навчальної дисципліни у загальному циклі професійної підготовки майбутнього вихователя ЗДО, розкриттю сутності науково-педагогічного дослідження у професійній діяльності вихователів ЗДО. Другий модуль «Методика науково-педагогічного дослідження» зосереджує увагу студентів на методиці розробки програми педагогічного дослідження, основних категоріях, етапах організації, сучасних формах і методах науково-педагогічного дослідження. Третій модуль «Методика визначення результативності науково-педагогічного дослідження» присвячений ознайомленню студентів з особливостями узагальнення, інтерпретації, впровадження його результатів у практику виховання і навчання дітей, з загальними вимогами до оформлення матеріалів науково-педагогічного дослідження. За програмою навчальної дисципліни вивчення кожного модуля завершується письмовою контрольною роботою.

Основними завданнями для студента у процесі вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень» є:

- формування у студентів уявлення про сутність і функції науково-педагогічного дослідження;
- ознайомлення студентів з основами організації і проведення педагогічного дослідження в закладах дошкільної освіти та поза ними;
- ознайомлення студентів з формами та особливостями репрезентування матеріалів науково-педагогічного дослідження;
- ознайомлення студентів з етапами впровадження результатів науково-педагогічного дослідження у практику дошкільної освіти

За результатами освоєння навчальної дисципліни студент повинен мати уявлення про:

- сутність науково-педагогічного дослідження;
- науково-категоріальний апарат педагогічного дослідження
- етапи організації і проведення науково-педагогічного дослідження;
- форми і методи науково-педагогічного дослідження;
- вимоги до оформлення матеріалів і результатів науково-педагогічного дослідження
- етапи впровадження результатів науково-педагогічного дослідження у практику дошкільної освіти
- вміння застосовувати знання з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» під час виконання рефератів, курсових робіт, навчальних проектів;
- вміння здійснювати пошук інформації за темою у друкованих та електронних джерелах;

- вміти добирати форми, методи педагогічного дослідження в залежності від його мети та основних завдань;
- узагальнювати та інтерпретувати результати науково-педагогічного дослідження;
- визначати ефективність результатів дослідження для педагогічної практики;
- оформляти матеріали науково-педагогічного дослідження за чинними вимогами;
- впроваджувати результати науково-педагогічного дослідження у практику навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку.

Завдання для самоконтролю знань студентів охоплюють весь матеріал з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» за трьома змістовими модулями.

1.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Змістовий модуль 1.

Структура і логіка науково-педагогічного дослідження

Тема 1. Предмет і завдання курсу у структурі професійної підготовки майбутнього фахівця в галузі дошкільної освіти

Співвідношення науки і мистецтва у професійній діяльності вихователя. Інноваційність як сучасна вимога до професійної діяльності вихователя. Роль і місце курсу «Основи наукових досліджень» у загальному циклі професійної та практичної підготовки. Предмет пізнання курсу, його мета і навчальні завдання. Зв'язок курсу з іншими дисциплінами.

Тема 2. Сутність науково-педагогічного дослідження у професійній діяльності вихователів закладів дошкільної освіти

Особливості наукового підходу до спостереження та пізнання явищ педагогічного процесу. Визначення поняття «наукове дослідження», його змісту, методології та специфіки. Функції науково-педагогічного дослідження в практичній роботі вихователя закладу дошкільної освіти.

Змістовий модуль 2.

Методика науково-педагогічного дослідження

Тема 3. Методика розробки програми педагогічного дослідження

Складові педагогічного дослідження. Етапи організації науково-педагогічного дослідження. Визначення проблеми дослідження. Поняття про об'єкт, предмет і

мету дослідження. Завдання дослідження та їх спрямованість. Поняття про методику дослідження. Характеристика основних наукових підходів. Створення плану науково-педагогічного дослідження: визначення параметрів явища, що досліджується і його ознак, що їх виявляють. Пошук необхідної інформації в друкованих та електронних джерелах. Методика опрацювання першоджерел.

Тема 4. Форми науково-педагогічного дослідження

Поняття про теоретичні і експериментальні дослідження. Відмінності і цілі теоретичного і експериментального дослідження. Експеримент як головна форма педагогічного дослідження. Відмінності педагогічного експерименту порівняно з психологічним і соціологічним. Поняття про лабораторний і природний педагогічний експеримент. Характеристика констатувального, формувального, контрольного експерименту. Поняття про критерії, показники оцінювання і рівні прояву досліджуваного явища. Поняття про експериментальну і контрольну групи (як їх обрати).

Моделювання як сучасна форма педагогічного експерименту. Узагальнення педагогічного досвіду як форма науково-педагогічного дослідження.

Тема 5. Методи науково-педагогічного дослідження

Визначення поняття «методи дослідження». Рівні пізнання і специфіка методів педагогічного дослідження. Класифікація методів педагогічного дослідження.

Загальна характеристика теоретичних методів науково-педагогічного дослідження. (абстрагування, аналіз, синтез, індукція, дедукція та ін.) Можливості й обмеженість теоретичних методів педагогічного дослідження.

Загальна характеристика емпіричних методів дослідження. Спостереження. Вивчення і узагальнення педагогічного досвіду. Вимірювання як метод дослідження. Вивчення документації та результатів педагогічної діяльності. Експеримент. Методи опитування: бесіда, інтерв'ю, анкетування, тестування. Соціометрія як метод дослідження міжособистісних відносин в групі. Пізнавальні можливості й обмеженість емпіричних методів педагогічного дослідження. Методи і методика дослідження. Вимоги до вибору методів дослідження.

Змістовий модуль 3.

Методика визначення результативності науково-педагогічного дослідження

Тема 6. Загальні вимоги до оформлення результатів наукового дослідження.

Поняття про наукову етику. Повнота і коректність опису результатів дослідження. Логіка подання матеріалів. Мова викладу. Обґрунтованість та об'єктивність висновків науково-педагогічного дослідження, їх несуперечність.

Тема 7. Узагальнення й інтерпретація результатів науково-педагогічного дослідження

Особливості узагальнення результатів теоретичного й експериментального дослідження. Кількісний і якісний аналіз результатів експерименту. Математичні методи обробки емпіричних даних і інтерпретація їх результатів. Відповідність узагальнень меті і гіпотезі педагогічного дослідження.

Тема 8. Оформлення матеріалів науково-педагогічного дослідження

Форми репрезентування матеріалів дослідження: тези доповіді, доповідь, реферат, наукова стаття, курсова, дипломна, магістерська робота та інші. Вимоги до структури викладу матеріалів дослідження. Авторська позиція. Посилання на теоретичні джерела та думки інших авторів. Стандарти друкування наукових матеріалів.

Тема 9. Оформлення літературних джерел та додатків науково-педагогічного дослідження

Оформлення літературних джерел. Вимоги до оформлення: законодавчих та нормативних документів, книги одного автора, книги двох авторів, книги п'яти і більше авторів, джерел без автора, багатотомного документу, матеріалів конференцій, депонованих наукових праць, словників, дисертацій, авторефератів дисертацій, періодичних видань, електронних ресурсів та ін. Вимоги до оформлення додатків.

Таблиці, графіки: призначення, зміст і оформлення.

Тема 10. Упровадження результатів науково-педагогічного дослідження у практику виховання та навчання дітей

Значення впровадження досягнень педагогіки в практику виховання дітей. Поняття про упровадження результатів науково-педагогічного дослідження в практику. Мета, засоби і результати впровадження. Основні етапи впровадження ідеї в практику: початковий, головний та завершальний та їх характеристика.

2. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Інструкція: Уважно прочитайте питання, оберіть правильну відповідь. За кожен правильну відповідь нарахуйте собі 1 бал. Отриману суму балів розділіть на 5. Це буде Ваша оцінка.

1. Сфера людської діяльності, основною метою якої є вироблення й використання об'єктивних знань про дійсність:

- а) пізнання;*
- б) діяльність;*
- в) наука;*
- г) практика*

2. Основними формами наукового знання є:

- а) принципи та аксіоми;*
- б) дилеми та суперечності;*
- в) закони і закономірності;*
- г) гіпотези та правила*

3. Вид публікації, у якій подаються проміжні або кінцеві результати, висвітлюються конкретні питання за темою дослідження, фіксується науковий пріоритет автора:

- а) тези;*
- б) реферат;*
- в) наукова стаття;*
- г) магістерська робота.*

4. Який принцип науково-педагогічного дослідження визначають слова К. Д. Ушинського: «Сама педагогічна практика без теорії – те саме, що знахарство у медицині»:

- а) єдності педагогічної теорії та практики;*
- б) всебічного вивчення педагогічних явищ;*
- в) конкретності істини;*
- г) об'єктивності висвітлення педагогічних процесів*

5. Науково-педагогічні дослідження умовно поділяють на:

- а) якісні і кількісні;*
- б) наукові і буденні;*
- в) теоретичні і практичні;*
- г) довгострокові і короткотривалі*

6. Завершальним етапом виконання науково-дослідної роботи є:

- а) узагальнення результатів дослідження;*

- б) апробація результатів дослідження;*
- в) оформлення результатів дослідження;*
- г) запровадження результатів дослідження*

7. Наукове припущення, яке висувається для пояснення певних фактів, явищ і процесів, і яке необхідно підтвердити чи заперечити; наукове передбачення, в якому на основі сукупності фактів висувається припущення щодо констатації наявності зв'язку між явищами природи чи суспільного життя або їх пояснення – це...?

- а) об'єкт дослідження;*
- б) гіпотеза дослідження;*
- в) проблема дослідження;*
- г) предмет дослідження*

8. Методи наукового дослідження поділяються на:

- а) основні і допоміжні;*
- б) емпіричні та теоретичні;*
- в) прикладні та фундаментальні;*
- г) суспільні та технічні*

9. Уявна або матеріально реалізована система, котра, відображаючи чи відтворюючи об'єкт дослідження, здатна замінити його так, що вона сама стає джерелом інформації про об'єкт пізнання – це:

- а) еталон;*
- б) модель;*
- в) зразок;*
- г) проект.*

10. Метод пізнання об'єктів шляхом відображення їхньої структури у знаковій формі за допомогою штучних мов (наприклад, мовою математики, фізики, хімії, програмування тощо) – це:

- а) ідеалізація;*
- б) екстраполяція;*
- в) моделювання;*
- г) формалізація.*

11. Логічний процес переходу від одиничного до загального чи від менш загального до більш загального знання, а також продукт розумової діяльності, форма відображення загальних ознак і якостей явищ дійсності – це:

- а) ідеалізація;*
- б) узагальнення;*
- в) моделювання;*
- г) формалізація.*

12. Методами, які забезпечують можливість безпосереднього пізнання педагогічної дійсності, називаються:

- а) теоретичні методи дослідження;*
- б) емпіричні методи дослідження;*
- в) прогностичні методи дослідження;*
- г) педагогічні методи дослідження.*

13. За тривалістю дослідження спостереження розподіляють на:

- а) ситуативне, періодичне та лонгітюдне;*
- б) стандартизоване, нестандартизоване;*
- в) зовнішнє, внутрішнє;*
- г) систематичне, несистематичне.*

14. Метод вивчення об'єкта, коли дослідник активно і цілеспрямовано впливає на нього шляхом створення штучних умов чи застосування звичайних умов, необхідних для виявлення відповідних властивостей – це:

- а) експеримент;*
- б) спостереження;*
- в) опитування;*
- г) тестування.*

15. Стандартизоване вимірювання індивідуальних відмінностей, властивостей, явищ – це:

- а) анкетування;*
- б) інтерв'ю;*
- в) бесіда;*
- г) тестування.*

16. З перерахованих нижче оберіть метод усного опитування:

- а) анкетування;*
- б) інтерв'ю;*
- в) екстраполяція;*
- г) спостереження.*

17. Експеримент, який передбачає активний, цілеспрямований вплив на досліджуваних для того, щоб розвинути у них певні якості, властивості і т.п. – це ...?

- а) констатувальний ;*
- б) формувальний;*
- в) контрольний;*
- г) пошуковий*

18. Експеримент, який передбачає виявлення основних особливостей чи рівнів розвитку якостей особистості – це ...?

- а) формувальний;*
- б) констатувальний;*
- в) пошуковий*
- г) контрольний.*

19. Значення досліджуваної ознаки, зліва і справа від якої знаходиться однакова кількість елементів вибірки за шкалою, побудованою за зростанням чи зменшенням чисел називають ...

- а) медіана;*
- б) середнє арифметичне;*
- в) мода;*
- г) кореляція.*

20. Величина, рівна середньому значенню квадрата відхилень окремих значень ознак від середньої арифметичної – це ...

- а) медіана;*
- б) середнє арифметичне;*
- в) мода;*
- г) дисперсія.*

21. З наданого переліку видів шкал вимірювання виберіть шкалу, за якою досліджувані об'єкти розподіляються на декілька класів, причому, кожний об'єкт потрапляє тільки в один клас:

- а) шкала найменувань;*
- б) порядкова (рангова) шкала;*
- в) шкала відношень;*
- г) інтервальна шкала*

22. Обсяг курсової роботи повинен становити:

- а) 25-35 сторінок рукописного тексту*
- б) 50-55 сторінок тексту комп'ютерного набору*
- в) 25-35 сторінок тексту комп'ютерного набору*
- г) 90-95 сторінок рукописного тексту*

23. Наукова робота теоретичного, теоретико - експериментального чи теоретико - прикладного характеру, спрямована на самостійне розв'язання складних дослідницьких завдань, пов'язаних з певною науковою або науково-практичною проблематикою кафедри – це ...?

- а) курсова робота*
- б) магістерська робота*
- в) наукова стаття*
- г) навчальний проект*

24. У списку використаних джерел магістерської роботи повинно бути:

- а) 45-50 найменувань, переважно останніх років*
- б) 20-25 найменувань, переважно останніх років*

- в) 75 – 100 найменувань, переважно останніх років*
- г) немає значення, скільки найменувань*

25. Який етап упровадження наукових ідей у педагогічну практику визначено: на цьому етапі відбувається створення на основі раніше отриманих висновків нормативних, методичних матеріалів, які визначають діяльність педагога: програм, посібників тощо?

- а) початковий*
- б) завершальний*
- в) проміжний*
- г) головний*

3. ВАРІАНТИ МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Інструкція: уважно прочитайте завдання. Кожний варіант контрольної роботи містить чотири завдання на різні рівні засвоєння змісту модуля :

1 завдання (1 рівень) – тестовий контроль (із запропонованих відповідей треба обрати правильну (або правильні) відповіді; або вставити пропущені слова).

2 завдання (2 рівень) – характеристика основних понять курсу, обґрунтування їх змісту.

3 завдання (3 рівень) – вміння аналізувати, порівнювати, аргументувати різні позиції, точки зору, підходи.

4 завдання (4 рівень) – вміння творчо використовувати знання у типових ситуаціях.

Студент має змогу самостійно обрати порядок виконання завдань та самостійно визначати, на якому рівні він засвоїв навчальний матеріал.

Змістовий модуль № 1.

Варіант 1.

1. Вставте пропущені слова :

Наука – це система ..... , спрямована на ..... про природу, суспільство і мислення.

2. Наведіть визначення поняття «науково-педагогічне дослідження» та сформулюйте його основні ознаки.
3. Доведіть, що наука – це продуктивна сила розвитку суспільства.
4. Складіть схему (або малюнок), що ілюструє систему наук і групи, що входять до неї.

Варіант 2.

1. «Вивчення, пояснення і передбачення процесів і явищ дійсності, які уявляють собою предмет дослідження науки – це ..... ?»

- А) Безпосередня мета науки
- Б) Головна функція науки
- В) Форма здійснення і розвитку науки
- Г) Наступність науки

2. Наведіть визначення поняття «наука» та сформулюйте його основні ознаки.
3. Визначте предмет, мету і завдання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» у структурі професійної підготовки майбутнього фахівця з дошкільної освіти.
4. Придумати кросворд, де ключовим словом буде «наука».

Варіант 3.

1. Визначте рівні науково-педагогічного дослідження:

- А) Теоретико-методологічний

Б) Теоретичний і методичний

В) Емпіричний

Г) Історико-педагогічний

Д) Впроваджувальний

2. Наведіть визначення поняття «предмет методології дослідження проблем педагогіки» та сформулюйте його основні ознаки.
3. Схарактеризуйте види науково-педагогічних досліджень.
4. Складіть схему (або малюнок), що ілюструє функції педагогічного дослідження.

Варіант 4.

1. Вказати вид педагогічних досліджень, якщо мета цього виду педагогічних досліджень – розкриття і аналіз досі невідомих наукових явищ і закономірностей.
  - А) Упроваджувальні дослідження
  - Б) Прикладні дослідження
  - В) Фундаментальні дослідження
2. Наведіть визначення поняття «методологія педагогічного дослідження» та сформулюйте його основні ознаки.
3. Схарактеризуйте функції педагогічного дослідження з використанням прикладів Вашої майбутньої професійної діяльності.
4. Складіть схему (або малюнок), що ілюструє рівні науково-педагогічного дослідження.

Варіант 5.

1. Визначити, яка це функція педагогічного дослідження, якщо вона стосується результатів досліджень, якими є певні досягнення педагогічної науки ?
  - А) Практична функція
  - Б) Прогностична функція
  - В) Дескриптивна функція
  - Г) Пояснювальна функція
  - Д) Оцінкова функція
2. Наведіть визначення поняття «науковий робітник» та сформулюйте його основні ознаки.

3. Схарактеризуйте рівні здійснення науково-педагогічного дослідження.
4. Придумати ребус, де зашифрованим словом буде «методологія».

Варіант 6.

1. В залежності від методів дослідження виокремлюють такі види досліджень у педагогіці:
  - А) Теоретичні та емпіричні
  - Б) Фундаментальні та прикладні
  - В) Кількісні та якісні
2. Наведіть визначення поняття «наукове пізнання» та сформулюйте його основні ознаки.
3. Визначте та схарактеризуйте основні методологічні принципи науково-педагогічного дослідження.
4. Розробіть етичний кодекс науковців, що досліджують педагогічні проблеми.

Змістовий модуль № 2.

Варіант 7.

1. Назвати види експерименту, визначені за метою дослідження:
  - А) Педагогічний, психологічний, біологічний, фізичний.
  - Б) Матеріальний, енергетичний, інформаційний.
  - В) Констатувальний, формувальний, контрольний.
  - Г) Природний, лабораторний.
2. Наведіть визначення поняття «педагогічний експеримент» та сформулюйте його основні ознаки.
3. Схарактеризуйте основні види експерименту.
4. Визначити об'єкт, предмет, мету, завдання і підібрати методи дослідження за темою «Виховання культурно-гігієнічних навичок у дітей молодшого дошкільного віку».

Варіант 8.

1. Визначте, який вид експерименту включає активну зміну структури і функцій об'єкту дослідження відповідно висунутій гіпотезі?

А) Констатувальний

Б) Формувальний

В) Контрольний

Г) Пошуковий

2. Наведіть визначення поняття «констатувальний експеримент» та сформулюйте його основні ознаки.

3. Зробіть порівняльний аналіз видів експерименту, визначених за організацією їх проведення.

4. Складіть схему (або малюнок), що ілюструє різноманітні види експерименту.

Варіант 9.

1. Який із означених методів педагогічного дослідження можна назвати активним за впливом на особистість?

А) Порівняльно-історичний аналіз

Б) Анкетування

В) Педагогічне спостереження

Г) Педагогічне тестування

Д) Педагогічний експеримент

Є) Вивчення педагогічної документації

Ж) Вивчення продуктів дитячої діяльності

2. Дайте визначення поняття «метод науково-педагогічного дослідження» та сформулюйте його основні ознаки.

3. Схарактеризуйте емпіричні методи дослідження.

4. Визначити об'єкт, предмет, мету, завдання і підібрати методи дослідження за темою «Сенсорний розвиток дітей раннього віку засобами дидактичних ігор».

Варіант 10.

1. Серед запропонованих вказати емпіричні методи науково-педагогічного дослідження :

А) Абстрагування

Е) Моделювання

Б) Теоретичний аналіз і синтез

Є) Спостереження

В) Вивчення результатів дитячої діяльності

Ж) Анкетування

Г) Формалізація

З) Ідеалізація

Д) Тестування

І) Соціометрія

2. Наведіть визначення поняття «педагогічне спостереження» та сформулюйте його основні ознаки.

3. Схарактеризувати теоретичні методи науково-педагогічного дослідження.

4. Розробити запитання (10) для бесіди з дітьми середнього дошкільного віку за темою дослідження «Виховання гуманності у дітей середнього дошкільного віку засобами українських народних казок».

Варіант 11.

1. Спостереження, в якому предметом дослідження є досить тривалий процес і дослідник звертається до спостереження неодноразово. Визначити, який це вид спостереження?

А) Дискретне

Б) Безперервне

В) Безпосереднє

Г) Опосередковане

2. Наведіть визначення поняття «тестування» та сформулюйте його основні ознаки.

3. Обґрунтуйте необхідність комплексного застосування методів науково-педагогічного дослідження.

4. Розробити запитання (10) для анкетування вихователів за темою дослідження «Психологічна готовність дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі».

Варіант 12.

1. «Науково обґрунтоване припущення, яке потребує подальшої експериментальної та теоретичної перевірки – це .....?»

А) Об'єкт дослідження

Б) Предмет дослідження

В) Гіпотеза дослідження

Г) Мета дослідження

2. Наведіть визначення поняття «предмет дослідження» та сформулюйте його основні ознаки.

3. Схарактеризувати основні категорії педагогічного дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання дослідження).

4. Визначити об'єкт, предмет, мету, завдання і підібрати методи дослідження за

темою «Розвиток уяви і фантазії у дітей старшого дошкільного віку в процесі ігор на теми літературних творів».

Варіант 13.

1. Задум дослідження, науковий результат, який повинен бути одержаний в результаті дослідження – це .....

- А) Об'єкт дослідження
- Б) Гіпотеза дослідження
- В) Проблема дослідження
- Г) Мета дослідження
- Д) Завдання дослідження

2. Наведіть визначення поняття «гіпотеза дослідження» та сформулюйте його основні ознаки.

3. Схарактеризувати основні категорії педагогічного дослідження (гіпотеза, методи дослідження, практична значущість, особистий внесок автора).

4. Визначити показники і схарактеризувати рівні за темою дослідження «Виховання самостійності у дітей молодшого дошкільного віку в самообслуговуванні».

Варіант 14.

1. Вставте пропущені слова:

«Наукове педагогічне дослідження – це процес ..... актуальної педагогічної проблеми, її вивчення та ..... результатів».

2. Наведіть визначення поняття «методика дослідження педагогічних проблем» та сформулюйте його основні ознаки.

3. Обґрунтуйте роль особистості вченого у проведенні науково-педагогічного дослідження.

4. Визначити показники і схарактеризувати рівні за темою дослідження «Розвиток мисленевих операцій старших дошкільників в процесі ознайомлення з довкіллям».

Варіант 15.

1. Конкретні педагогічні явища, ознаки, параметри, що досліджуються – це .....

- А) Структурні елементи методики дослідження педагогічних проблем
- Б) Прийом наукового пошуку в педагогіці
- В) Засіб наукового пошуку в педагогіці.

Г) Метод дослідження педагогічних проблем

2. Наведіть визначення поняття «плагіат» та сформулюйте його основні ознаки.
3. Схарактеризуйте етапи проведення науково-педагогічного дослідження.
4. Визначити показники та схарактеризувати рівні за темою дослідження «Розвиток вольових якостей старших дошкільників засобами ігор з правилами».

Варіант 16.

1. Встановіть відповідність структури та логіки науково-педагогічного дослідження :

А) Розробка практичних рекомендацій	1.
Б) Організація і проведення формувального експерименту	2.
В) Побудова гіпотези дослідження	3.
Г) Загальне ознайомлення з проблемою дослідження, обґрунтування її актуальності, формулювання мети	4.
Д) Вибір методології вихідної концепції, опорних теоретичних положень, передбачуваних результатів дослідження	5.
Е) Вибір методів дослідження. Проведення констатувального експерименту.	6.
Є) Аналіз, інтерпретація і оформлення результатів	7.

2. Наведіть визначення поняття «метод рейтингу» та сформулюйте його основні ознаки.
3. Обґрунтуйте вимоги до проведення науково-педагогічного дослідження.
4. Визначити об'єкт, предмет, мету, завдання і підібрати методи дослідження за темою «Вплив музично-ігрового фольклору на розвиток творчих здібностей дітей середнього дошкільного віку».

Змістовий модуль № 3.

Варіант 17.

1. Визначте форми узагальнення результатів науково-педагогічного дослідження :
  - А) Усний виклад
  - Б) Науковий семінар
  - В) Реферат
  - Г) Показ авторських методів роботи

Д). Дисертація

2. Наведіть визначення поняття «реєстрування» та сформулюйте його основні ознаки.
3. Обґрунтуйте вимоги до оформлення наукових робіт.
4. Запропонуйте зміст науково-педагогічного дослідження за темою «Інтелектуальний розвиток старших дошкільників засобами комп'ютерних ігор».

Варіант 18.

1. Доповніть перелік засобів впровадження досягнень дошкільної педагогіки у практику виховання дітей :
  - А) Наукові семінари
  - Б)
  - В)
  - Г)
2. Наведіть визначення поняття «педагогічна інновація» та сформулюйте його основні ознаки.
3. Схарактеризуйте форми узагальнення результатів науково-педагогічного дослідження.
4. Правильно оформити у списку літератури книгу одного автора (за вибором студента).

Варіант 19.

1. В цих таблицях міститься перелік даних, зібраних про окремі фактори досліджуваного об'єкта. Які це за структурою таблиці?
  - А) Комбіновані
  - Б) Прості
  - В) Групові
  - Г) Зіставні
  - Д) Шахові
2. Наведіть визначення поняття «ранжирування» та сформулюйте його основні ознаки.
3. Схарактеризуйте кількісні методи обробки результатів дослідження.
4. Запропонуйте зміст науково-педагогічного дослідження за темою «Формування позитивних взаємовідносин дітей старшого дошкільного віку у сюжетно-рольовій грі».

Варіант 20.

1. Визначити головні критерії передового педагогічного досвіду:
  - А) Актуальність, перспективність
  - Б) Новизна результатів
  - В) Особистість автора досвіду
  - Г) Оригінальність форми досвіду
  - Д) Наявність матеріальних умов для поширення досвіду
  - Е) Результативність
2. Наведіть визначення поняття «шкалування» та сформулюйте його основні ознаки.
3. Визначте вимоги до оформлення матеріалів курсової роботи.
4. Правильно оформити у списку літератури наукову статтю (за вибором студента).

Варіант 21.

1. Кваліфікована наукова праця, виконана особисто пошукувачем наукового ступеня у вигляді спеціально підготовленого рукопису – це .....?
  - А) Наукова стаття
  - Б) Реферат
  - В) Дисертація
  - Г) Автореферат
2. Наведіть визначення поняття «модельовання» та сформулюйте його основні ознаки.
3. Визначте вимоги до оформлення матеріалів магістерської роботи.
4. Правильно оформити у списку літератури автореферат дисертації (за вибором студента).

Варіант 22.

1. У цих шкалах встановлюється порядок слідування, відношення «більше» і «менше», загальна ієрархія. Які це вимірювальні шкали?

- А) Номінальні
- Б) Рангові
- В) Інтервальні
- Г) Шкали відношень

2. Наведіть визначення поняття «математична статистика» та сформулюйте його основні ознаки.

3. Визначте вимоги до оформлення матеріалів навчального проекту.

4. Правильно оформити у списку літератури педагогічний (або психологічний) словник (за вибором студента).

Варіант 23.

1. Визначити правильно оформлений опис змісту науково-дослідної роботи :

А) Теоретичний розділ, експериментальний розділ, загальні висновки, список використаних джерел

Б) Вступ, теоретичний розділ, висновки, список використаних джерел, додатки

В) Вступ, теоретичний розділ, висновки до розділу 1, експериментальний розділ, висновки до розділу 2, загальні висновки, список використаних джерел, додатки

Г) Вступ, теоретичний розділ, висновки, експериментальний розділ, висновки, додатки

2. Наведіть визначення поняття «методи математичної статистики» та сформулюйте його основні ознаки.

3. Доведіть значення упровадження результатів науково-педагогічного дослідження у практику дошкільної освіти.

4. Правильно оформити у списку літератури словник (за вибором студента).

Варіант 24.

1. У Вступі до курсової роботи повинні бути розкриті такі категорії педагогічного дослідження :

А) Об'єкт, предмет, методи, база дослідження

Б) Мета, завдання, об'єкт, предмет, гіпотеза дослідження, структура роботи

В) Об'єкт, предмет, база дослідження, методи, теоретична і практична новизна дослідження

Г) Мета, завдання, об'єкт, предмет, методи, база дослідження, структура роботи

2. Наведіть визначення поняття «групування» та сформулюйте його основні ознаки.

3. Схарактеризуйте етапи упровадження наукових ідей у педагогічну практику дошкільної освіти.

4. Правильно оформити у списку літератури електронне джерело (за вибором студента).

Варіант 25.

1. Визначити правильний приклад оформлення наукової статті :

А) І. Бех, Л. Зайцева Курс на діяльнісно - компетентнісний підхід// Дошкільне виховання. – 2013 -№ 1 – С. 2 – 5.

Б) Бех І. Курс на діяльнісно - компетентнісний підхід. – Дошкільне виховання. – 2013. - № 1.

В) Бех І. Курс на діяльнісно - компетентнісний підхід/ Іван Бех, Лариса Зайцева // Дошкільне виховання. – 2013. - № 1. – С. 2 – 5.

Г). Бех І., Зайцева Л. Курс на діяльнісно - компетентнісний підхід// Дошкільне виховання. – 2013. - № 1. – 43 с.

2. Наведіть визначення поняття «гістограма» та сформулюйте його основні ознаки.

3. Обґрунтуйте значення передового педагогічного досвіду для розвитку наукової педагогіки.

4. Правильно оформити у списку літератури книгу двох - трьох авторів (за вибором студента).

4. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Інструкція: уважно прочитайте питання. За кожну правильну відповідь нараховуйте собі 1 бал. Отриману суму розділіть на 10. Це буде Ваша оцінка.

1. Дайте визначення поняття «наука» і сформулюйте його основні ознаки.

2. Розкрийте предмет і завдання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» та визначте її роль у професійній підготовці майбутнього вихователя ЗДО.
3. Визначте співвідношення науки і мистецтва у професійній діяльності вихователя ЗДО.
4. Розкрийте зміст і структуру суспільних, природничих і технічних наук.
5. Дайте визначення поняття «наукове дослідження» і сформулюйте його основні ознаки.
6. Розкрийте поняття «методологія науково-педагогічного дослідження» і сформулюйте його основні ознаки
7. Розкрийте сутність, особливості та функції науково-педагогічного дослідження у практичній роботі вихователя ЗДО.
8. Схарактеризуйте види досліджень у педагогіці.
9. Охарактеризуйте основні принципи науково-педагогічного дослідження.
10. Охарактеризуйте етапи організації науково-педагогічного дослідження.
11. Дайте визначення понять: «об'єкт дослідження», «предмет дослідження», «мета дослідження», «завдання дослідження» і сформулюйте їх основні ознаки.
12. Дайте визначення поняття «гіпотеза дослідження», сформулюйте його основні ознаки.
13. Охарактеризуйте сучасні форми науково-педагогічного дослідження.
14. Охарактеризуйте різні види експериментів.
15. Обґрунтуйте вимоги до проведення науково-педагогічного дослідження.
16. Розкрийте, в чому заключається сутність констатувального, формувального, контрольного експерименту.
17. Наведіть визначення поняття «методи науково-педагогічного дослідження» і сформулюйте його основні ознаки.
18. Обґрунтуйте різні підходи до класифікації методів педагогічного дослідження.
19. Наведіть загальну характеристику емпіричних методів дослідження.
20. Охарактеризуйте вивчення документації та результатів педагогічної діяльності як метод емпіричного дослідження.
21. Охарактеризуйте спостереження як метод емпіричного дослідження.
22. Охарактеризуйте вивчення і узагальнення педагогічного досвіду як метод емпіричного дослідження.
23. Охарактеризуйте педагогічний експеримент як метод емпіричного дослідження.

24. Охарактеризуйте метод опитування як метод емпіричного дослідження.
25. Охарактеризуйте тестування як метод емпіричного дослідження.
26. Охарактеризуйте соціометрію як метод емпіричного дослідження.
27. Охарактеризуйте метод рейтингу і самооцінки як метод емпіричного дослідження.
28. Охарактеризуйте метод незалежних характеристик, або педагогічного консилиуму як метод емпіричного дослідження.
29. Наведіть загальну характеристику теоретичних методів дослідження.
30. Охарактеризуйте абстрагування як метод теоретичного дослідження.
31. Охарактеризуйте аналіз і синтез як метод теоретичного дослідження.
32. Охарактеризуйте індукцію і дедукцію як методи теоретичного дослідження.
33. Охарактеризуйте порівняння, узагальнення, екстраполяцію як методи теоретичного дослідження.
34. Охарактеризуйте ідеалізацію і формалізацію як методи теоретичного дослідження.
35. Охарактеризуйте моделювання як метод теоретичного дослідження.
36. Охарактеризуйте логічні та історичні методи як методи теоретичного дослідження.
37. Обґрунтуйте вимоги до вибору методів педагогічного дослідження.
38. Розкрийте поняття про наукову етику.
39. Розкрийте загальні вимоги до оформлення результатів наукового дослідження.
40. Розкрийте особливості узагальнення результатів теоретичного та експериментального дослідження.
41. Наведіть визначення основних понять математичної статистики, сформулюйте їх основні ознаки.
42. Охарактеризуйте математичні методи обробки емпіричних даних.
43. Наведіть форми репрезентування матеріалів наукового дослідження і охарактеризуйте вимоги до їх оформлення.
44. Розкрийте основні вимоги до оформлення матеріалів курсової роботи.
45. Розкрийте основні вимоги до оформлення матеріалів навчального проекту.
46. Розкрийте основні вимоги до оформлення матеріалів магістерської роботи.
47. Розкрийте основні вимоги до оформлення літературних джерел, висновків і додатків науково-педагогічного дослідження.

48. Розкрийте призначення, зміст, основні вимоги до оформлення таблиць і графіків у науково-педагогічному дослідженні.

49. Розкрийте основні етапи впровадження наукових досягнень в практику дошкільної освіти.

50. Обґрунтуйте значення впровадження досягнень педагогіки в практику виховання дітей дошкільного віку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні акти

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. М. Богущ, дійсний член НАПН України, доктор пед. наук; Авт. Кол-в: Богущ А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л. – К. : Видавництво, 2012. – 26 с.

2. Закон України «Про освіту»: за станом на 01.09.2019 рік (із змінами, внесеними згідно із Законом від 28.12.2014 № 76-УІІ (76-19):[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

3. Закон України «Про дошкільну освіту» : за станом на 01.09.2019 рік (із змінами, внесеними згідно із Законом від 28.12.2014 № 76-УІІ (76-19):[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>

4. Закон України «Про вищу освіту»: за станом на 1.09.2019 р. (із змінами, внесеними згідно із Законом № 76-УІІ від 28.12.2014):[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

5. Конституція України: за станом на 15.05.2014 рік (із змінами, внесеними згідно із Законом № 742-УІІ від 21.02.2014, ВВР, 2014, №11, ст.143) :[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-ВР>

Основна література

1. Білуха М. Г. Основи наукових досліджень /М. Г. Білуха. – К.: Вища школа, 1997 – 154 с.

2. Богданова І. М., Дидусь Н. І. Сборник методик для диагностики педагогических способностей, умений, качеств, интересов личности, психических состояний /И. М. Богданова, Н. И. Дидусь. – Одесса: облполиграфиздат, 1991. – 141 с.

3. Гільбух Ю.З. Розумово обдарована дитина : психологія, діагностика,

педагогіка / Ю.З. Гільбух. – К. : Знання,1992. – 117 с.

4. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям / С.У. Гончаренко. – К.:АПН України,1995. – 45 с.

5. Дикий Н. А. Основи наукових досліджень/ Н. А. Дикий, А. А. Халатов. – К.: Вища школа, 1985. – 223 с.

6. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень: навч. Посіб./А. М. Єріна. – К.:МОН, 2004. – 216 с.

7. Иванов В. С. Основы математической статистики /В.С. Иванов.– М.:ФИС,1990. -176 с.

8. Ингенкамп К. Педагогическая диагностика / К. Ингенкамп / Пер. с нем. Н. М. Рассказова. – М. : Педагогика, 1991. – 240 с.

9. Кловак Г. Т. Основи педагогічних досліджень : навч. посіб. для студ. пед. спец. вузів / Г. Т. Кловак. – Чернігів, 2003. – 260 с.

10. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навч. посібник. – 5-те видання /В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. - 5-те видання. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 240 с.

11. Коломієць В. О. Як виконувати курсову роботу: метод. посібник для студ. вищ. пед. навч. закл./ В. О. Коломієць. – К.: Вища школа, 2003. – 69 с.

12. Кринецкий И. И. Основы научных исследований / И. И. Кринецкий. – К.:Педагогика,1989. – 147

13. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / О.В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2003.- 207 с

14. Кыверялг А. А. Методы исследования в профессиональной педагогике / А. А. Кыверялг. – Томск : ОАО,1989. – 197 с.

15. Лудченко А. А. Основы научных исследований : учеб. пособие / А. А. Лудченко, Я. А. Лудченко.– К.: Знання, 2000. – 114 с.

16. Микитюк О. М. Становлення та розвиток науково-дослідної роботи у вищих педагогічних закладах України: історико-педагогічний аспект / О. М. Микитюк. – Х : ОВС, 2001. – 256 с.

17. Ничипорюк Е.А.Диагностическая работа в детском саду/ Е. А. Ничипорюк, Г. Д. Посевина. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2005. – 283 с.

18. Підготовка курсових, дипломних та магістерських робіт за напрямом підготовки 6.010101, спеціальністю 7.01010101, 8.01010101 «Дошкільна освіта»: метод. рек./ уклад. В. В. Нестеренко. – вид. 2-ге, перероб. та допов.. – Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2014. – 52 с.

19. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі/ І. С. П'ятницька-Позднякова. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 116 с.

20. Ростовський В. С. Основи наукових досліджень і технічної творчості:

підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. С. Ростовський, Н. В. Дібрівська. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 96 с.

21. Рудницька О.П. Основи педагогічних досліджень / О. П. Рудницька, А. Г. Болгарський. — К.:Вища школа,1998. — 267 с.

22. Рузавин Г. И. Методология научного исследования / Г. И. Рузавин. — М.: Наука,1999. — 295 с.

23. Сиденко В. М. Основы научных исследований / В. М. Сиденко. — Х.: Центр учбової літератури,1989. — 119 с.

24. Сидоренко В. К. Основы научных исследований / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко. — К.: Вища школа,2000. — 199 с.

25. Цехмістрова Г. С. Основы научных исследований / Г. С. Цехмістрова. — К.: Слово,2003. — 240 с.

Допоміжна

1.Бабанский Ю.К. Проблемы повышения эффективности педагогических исследований / Ю. К. Бабанский. — М. : Педагогика, 1982. -192с.

2. Варшавский К.М. Организация труда научных работников / К. М. Варшавский. — М.: Экономика, 1985. -107 с.

3. Гершунский Б. С. Педагогическая прогностика: методология, теория, практика / Б. С. Гершунский. — К.:Вища шк., 1986. — 200 с.

4. Гершунский Б. С. Прогностические методы в педагогике / Б. С. Гершунский. — К. :Вища шк., 1974. — 208 с.

5. Гласс Дж., Стэнли Дж. Статистические методы в педагогике и психологии / Дж. Глас, Дж. Стэнли / Пер. с англ. Л. И. Хайрусовой. — М.: Прогресс, 1976. — 494 с.

6. Грабарь М. И., Краснянская К. А. Применение математической статистики в педагогических исследованиях / М.И. Грабарь, К. А. Краснянская. — М. : Педагогика, 1977. — 195 с.

7. Давыдов В. В. Проблемы развивающего обучения : опыт теоретического и экспериментального психологического исследования / В. В. Давыдов. — М. : Просвещение,1986. — 289 с.

8. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології / І. М. Дичківська. — К. : Академія, 2004. — 337 с.

9. Иванов Д. А. Экспертиза педагогической экспериментальной и инновационной деятельности / Д. А. Иванов. — М. : Чистые пруды, 2009. — 32 с.

10. Кочетов А. И. Культура педагогического исследования / А. И. Кочетов. — 2-е изд., испр. и доп. — Минск : Ред. журн. «Адукацыя и выхаванне», 1996. — 312 с.

11. Максименко С. Д. Теорія і практика психолого-педагогічного дослідження / С.Д. Максименко. — К.: Вища школа, 1990. — 185 с.

